
Eurajoki–Lapinjoki-vesistöaluaryhmä
kokous 2/2012

Aika: Torstai 4.10.2012 klo 9:30–12:30

Paikka: Köyliön kunnanviraston valtuustosali
Köyliöntie 9, 27710 Köyliö

Läsnä: Hannu Aro, Martti Aro, Kimmo Haapanen, Markku Haukioja, Veijo Heikkilä, Harri Helminen, Joni Holmroos, Teija Kirkkala, Sari Koivunen, Maria Kämäri, Pekka Paavilainen, Jukka Reko, Johanna Rinne, Seppo Saarinen, Kati Saarni, Olli Taimi, Pasi Tuominen, Anu Valtonen, Seppo Varjonen, Anne-Mari Ventelä, Juhani Vihervuori

Asialista

09:30 Saapuminen ja tulokahvit

10:00 1. Avaus ja tervehdyssanat

Puheenjohtaja Anne-Mari Ventelä avasi kokouksen.

Köyliön kunnanjohtaja Seppo Saarinen lausui tervehdyssanat. Köyliö on noin 2800 asukkaan keskustaenemmistöinen kunta. Näin kuntavaalien aikaan isoja poliittisia muutoksia saattaa olla luvassa. Köyliön kunta on ollut aktiivinen vesiensuojeluasioissa, esimerkiksi Köyliönjärveä on kunnostettu. Juuri tällä hetkellä hankkeita ei ole käynnissä, mutta vesienkunnostustöitä tehdään kuitenkin. Köyliönjärven vedenkorkeuden vaihteluihin on luvassa parannusta rakenteilla olevan Ehtamon uuden padon myötä. Kankaankylän Kuninkaanlähde on imuruopattu n. 10 vuotta sitten, ja nyt paikallinen kyläyhdistys suunnittelee uutta ruoppausta. Köyliön kunta on myös hankkeessa mukana.

Kokoukseen osallistui 21 henkilöä. Suoritettiin kokouksessa läsnä olevien esittely.

2. Vesienhoidon ajankohtaiskatsaus

Ylitarkastaja Pekka Paavilainen Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi vesienhoidon ajankohtaisia kuulumisia. Esityksen aineisto: **Liite 1**

Vesienhoidon kuuleminen työohjelmasta ja aikataulusta sekä vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä on käynnissä. Kuuleminen jatkuu 17.12. asti. Vesienhoidon toimenpiteiden seuranta on käynnissä, ja tästä raportoidaan lokakuun loppuun mennessä. Merenhoidon ensimmäisen kuulemisen käsittely on vielä kesken.

Vesienhoidon kuuleminen on käynnissä sähköisesti:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=412947&lan=fi&clan=fi>

Linkin takaa löytyy kuulemisasiakirja ”Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoidon työohjelma ja keskeiset kysymykset vesienhoitokaudella 2016–2021”. Paavilainen toivoi kuulemiseen paljon kommentteja.

Toteutetuista vesienhoidon toimenpiteistä raportoidaan EU:lle joulukuussa 2012. Kaikista vesienhoitotoimenpiteistä, kuten esimerkiksi pienemmistä yhdistysten tekemistä järvikunnostuksista tai kosteikoista, ei työryhmällä ole ollut tietoa. Myös näistä toimenpiteistä toivotaan ilmoitettavan.

Jukka Reko kritisoi kunnille lähetettyä raportointikyselyä jätevesiasioiden hoidosta. Pekka Paavilainen myönsi, että kysymysasettelu ei ollut paras mahdollinen. Anne-Mari Ventelä kysyi, että voisivatko vesistöaluaryhmät yhdessä tehdä lausuntoja? Paavilainen ja Rinne totesivat, että ryhmissä on hyvin paljon eri tahoja edustettuina, eivätkä ryhmät anna virallisia lausuntoja. Ryhmissä toimivia tahoja kannustetaan kuitenkin antamaan lausuntoja kuulemiskierroksella.

Kysymykset vesienhoidon kuulemisesta voi esittää Varsinais-Suomen ELY-keskukseen Pekka Paavilaiselle tai Samu Nummiselle.

3. Ajankohtaista

- **VELHO-hankkeessa ja Satavesi-ohjelmassa**

Koordinaattori Johanna Rinne Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kävi VELHO-hankkeen ja Satavesi-ohjelman kuulumisia. Esityksen aineisto: **Liite 2**

Eurajoki-Lapinjoki-alueen pilottihankkeeksi on valikoitunut Saarnijärven kunnostussuunnitelman tekeminen. Ensimmäinen palaveri aiheen tiimoilta pidetään lokakuussa 2012.

Ensimmäinen kokous Saarnijärven tilanteen ja tarvittavien toimenpiteiden kartoittamiseksi on torstaina 4.10.2012 heti tämän kokouksen jälkeen.

Ympäristöministeriö on laatinut ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevan ohjelman vuosille 2012–2015. Ohjelmasta voivat hakea rahoitusta kehittämishankkeet, jotka edistävät ravinteiden kierrätystä, vähentävät Itämeren ravinnekuormitusta sekä tehostavat Saaristomeren ja Selkämeren valuma-alueiden maatalouden vesiensuojelua. Ensimmäinen hankehaku oli keväällä. Nyt on käynnistynyt toinen hankehaku. Tällä toisella hakukierroksella keskitytään biojätteiden ja puhdistamolietteiden varastointiin ja käyttöön, niiden tuotteistamiseen, riskien selvittämiseen sekä ravinteiden kierrätyksen teknologiaan liittyviin hanketeemoihin, mutta myös muunlaisille hankkeille voi hakea rahoitusta. Hakemukset pyydetään toimittamaan 26.10.2012 klo 16.15 mennessä.

Lisätietoa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=27338&lan=fi>

- **Pyhäjärvi-instituutissa**

Vesistötoimialan päällikkö Anne-Mari Ventelä Pyhäjärvi-instituutista kertoi hanketilanteesta Pyhäjärvi-instituutissa. Esityksen aineisto: **Liite 3**

Kuulemme mm. Yhteinen Selkämeri -hankkeen (Botnia Atlantica -ohjelma) kohtalosta sekä Valumavesi-hankkeen etenemisestä. KIULU-hankkeessa tehtävät Säskylän Pyhäjärven ja Köyliönjärven hoito- ja käyttösuunnitelmat ovat valmistumassa.

Uutena hankkeena on käynnistymässä Mittausmenetelmien kehittämishanke (http://www.pyhajarvi-instituutti.fi/image/mittari/mittari_hanke-esite.pdf), jossa mittausmenetelmien kehittämisellä pyritään kohti luotettavampia tuloksia vesistöjen kuormituksen vähentämisessä ja seurannassa. Uusi hanke on myös Yhteisillä vesillä, joka on saanut rahoituksen. Hankkeessa hyödynnetään hanketoimijoilla jo olemassa olevaa pitkäaikaisesta kokemuksesta ja aiempien hankkeiden tuloksia. Nämä raportit, analyysit tulokset ja muut vastaavat siirretään olemassa olevalle sivustolle Internetiin kaikkien saataville ymmärrettävään muotoon käännettynä. Lisäksi hanke kouluttaa sekä asiantuntijoita että tavallisia kansalaisia hyödyntämään olemassa olevia tiedonlähteitä.

Käynnissä olevat hankkeet ovat Satafoodin kanssa yhteistyössä tehtävä JÄNES-hanke (www.pyhajarvi-instituutti.fi/default4.asp?active_page_id=184). JÄNES tarjoaa kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa vuoden 2012 loppuun saakka. Muita käynnissä olevia hankkeita ovat muun muassa RAPU-hanke (http://www.pyhajarvi-instituutti.fi/image/rapu/rapu_esite.pdf), jossa mallinnetaan ilmastomuutoksen vaikutuksia rapukantoihin sekä Valumavesi-hanke

(http://www.pyhajarvi-instituutti.fi/image/valumavesi/valumavesi_esite.pdf), jossa keskitytään veden pidättämiseen ja ravinteiden kierrättämiseen ilmastonmuutos huomioiden sekä testataan uusia menetelmiä. KIULU-hankeessa tehdyt Köyliönjärven ja Säkylän Pyhjärven hoito- ja käyttösuunnitelmat löytyvät osoitteesta: http://www.pyhajarvi-instituutti.fi/default8.asp?active_page_id=172.

Tauko

5. Kokouksen ryhmätyöosio: Eurajoen tila, tulevaisuus ja toimintatarpeet

- **Alustukset**

Anne-Mari Ventelä, Pyhäjärvi-instituutti

Anu Valtonen, Eurajokivarren asukkaiden edustaja

Seppo Varjonen, Ala-Satakunnan ympäristöseura

Eurajoella on jatkuvia ongelmia vesientilan ja -suojelun suhteen. Veden laatua ovat huonontaneet alueen teollisuuslaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden poikkeustilanteet. Eurajoen alueen merkittävien toimijoiden (Jujo Thermal Oy, Ahlström Oy:n Kauttuan tehdas ja JVP-Eura Oy) ympäristöluvat kuulutettiin 17.8. - 17.9.2012. Eurajokivarren asukkaat järjestivät syyskuussa kaksi Eurajoki-iltaa, joissa käsiteltiin Eurajoen tilaa ja käsittelyssä olevia ympäristölupahakemuksia. Tilaisuuksiin osallistui yli 100 ihmistä.

Ala-Satakunnan ympäristöseura teki maaliskuussa 2012 kuntalaisaloitteen Eurajoen vesiensuojelun ja maankäytön kehittämiseksi. Aloite on lähetetty valuma-alueen kunnille.

Pohditaan ryhmissä, minkälaisia toimia Eurajoen parempi tila vaatisi. Ideoidaan, miten Eurajoen varren asukkaiden aktiivisuus voidaan kanavoida hyödyllisesti. Tarvitaanko uutta toimijaa tai hanketta viemään asiaa eteenpäin vai voiko Eurajoki-Lapinjoki-ryhmä auttaa?

Ryhmätyön pohjaksi lähetetään kokouskutsun liitteenä Ala-Satakunnan ympäristöseuran kuntalaisaloite sekä Eurajoki-Lapinjoki-ryhmän tekemä alueellinen kehittämisohjelmataulukko.

Seppo Varjonen kertoi aluksi Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry:n tekemästä kuntalaisaloitteesta (<http://www.sll.fi/satakunta/alasatakunta/historia/lausunnot/kunnallisaloite-eurajoen-vesiensuojelun-ja-maankayton-kehittamiseksi/view>) ja siitä poikineesta kokouksesta, johon osallistuvivat kuntien ja kaupunkien edustajat (Eura, Eurajoki, Köyliö sekä Rauma), JVP-Eura, Pyhäjärvi-instituutti, Ala-Satakunnan ympäristöseura sekä Pyhäjärvisuodun ympäristötoimisto. Kokous päätti laatia muistion kaikista Eurajoella olleista ja käynnissä olevista hankkeista. Muistion laadinnan toteuttaa Pyhäjärvi-instituutti.

Anu Valtonen puolestaan kertoi Eurajokivarren asukkaiden spontaanista esilletulosta johtuen jatkuvista ongelmista Eurajoen vedentilassa. Eurajoen jokivarren asukkaiden huoli omasta lähivedestä nousi puheesta teoksi Eurajoen varrella olevien merkittävien toimijoiden ympäristölupien kuulutusten myötä. Pari epävirallista tilaisuutta sai lopulta aikaan yli 200 muistutusta tai huomautusta ympäristölupiin.

Anne-Mari Ventelä toivoi ryhmältä hyviä ideoita toimintamalliksi ja siihen, miten asiassa tulisi edetä.

- **Ryhmätyön purku**

Ryhmätyöt

Vesistöryhmän jäsenet jaettiin kolmeen eri työryhmään. Ryhmissä nousi esiin seuraavia asioita:

- Jätevedenpuhdistamo (JVP Eura):
 - puhdistamon korjaus (laitos saneerataan vielä kerran)
 - pitäisi olla korvausvelvollisuus
 - sanktioita ylityksistä?
 - hulevedet pois jätevesistä
 - kemikaalikuormitus kuriin
 - koulutusta puhdistamoille
 - puhdistamon rahoitus on ”kunnossa”, mutta rahat pitää käyttää oikein
- Tulevaisuudessa siirtoviemäri Raumalle tai Poriin?
- hajakuormitus ongelmana, toimia myös valuma-alueella
- Voisiko Pyhjärven suojelurahasto laajentua koko vesistöalueelle? Vai perustettaisiinko Eurajoelle oma rahasto?
- Perustetaan neuvottelukunta, johon mukaan kaikki, joita asia koskettaa (unohtamatta teollisuutta)?
- Asia pidettävä ”tapetilla”, ettei unohdu vaalien jälkeen

Jälkikeskustelussa mietittiin, että olisiko hyvä perustaa jokin yhdistys ajamaan Eurajoen asiaa (Pro Eurajoki?). Todettiin, että ryhmän olisi hyvä kokoontua ja keskustella Eurajoen tilanteesta vielä tämän vuoden puolella joulukuussa. Toimintamallia on mietittävä yhdessä. Pohdittiin, pitäisikö jätevedenpuhdistamon investoida UV-suotimiin. Anne-Mari Ventelä totesi, että niistä on hyviä käyttökokemuksia.

6. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous on viikolla 10 Pyhäjärvi-instituutissa Eurassa, aiheena mm. Pyhäjärven suojelurahaston historia ja toiminta. Sovittiin myös pidettäväksi välikokous ennen varsinaista kokousta johtuen Eurajoen tilanteesta ja lyhyestä ryhmätyöajasta. Esitettiin toive, että käytäisiin vierailemassa jätepuhdistamolla, jossa on käytössä UV-suodatus, tai vaihtoehtoisesti, että edustaja kävisi kertomassa ryhmälle UV-tekniikasta konkreettisin esimerkein.

Kokouspäivämääräksi on myöhemmin tarkentunut torstai 7.3.2013

Muistion laati Kati Saarni.

Muistio on myös nähtävissä Satavesi-ohjelman Internet-sivustolla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/satavesi